

Uchwała nr 100/V/2016
Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego
z dnia 23 maja 2016 roku
w sprawie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego
dr Marcinowi Czepelakowi

Na podstawie art. 18a ust. 11 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1852 z późn.zm.), w związku z uchwałą Komisji habilitacyjnej z dnia 6 maja 2016 r. zawierającą pozytywną opinię w sprawie nadania dr Marcinowi Czepelakowi stopnia doktora habilitowanego, Rada Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego postanawia co następuje:

§ 1

Nadaje się dr Marcinowi Czepelakowi stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych w dyscyplinie prawo – ze specjalnością prawo prywatne międzynarodowe.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, zwanej dalej „ustawą”, stopień doktora habilitowanego może zostać nadany osobie, która posiada stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny naukowej oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową. Osiągnięciem tym może być dzieło opublikowane w całości lub w zasadniczej części, albo cykl publikacji powiązanych tematycznie (art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy). Kryteria oceny dorobku naukowo-badawczego habilitanta określa § 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. nr 196, poz. 1165), zaś kryteria oceny dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego oraz w zakresie współpracy międzynarodowej precyzuje § 5 powołanego rozporządzenia.

Pan dr Marcin Czepelak wskazał jako główne osiągnięcie naukowe w rozumieniu art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy monografię „*Autonomia woli w prawie prywatnym międzynarodowym Unii Europejskiej*”, Wydawnictwo Poltext, Warszawa 2015, s. 474. Ponadto Habilitant do wniosku o wszczęcie przewodu habilitacyjnego zamieścił wykaz innych opublikowanych po uzyskaniu stopnia doktora prac naukowych, obejmujący – prócz wspomnianej rozprawy habilitacyjnej – 23 opracowania, składających się na pozostały dorobek naukowy habilitanta (łącznie dorobek piśmienniczy Habilitanta, włączająca prace opublikowane przed uzyskaniem stopnia doktora, obejmuje 36 pozycji). Są to: dwie monografie („*Umowa międzynarodowa jako źródło prawa prywatnego międzynarodowego*” Warszawa 2008 i „*Międzynarodowe prawo zobowiązań Unii Europejskiej. Komentarz do rozporządzeń rzymskich*” Warszawa 2012), 19 artykułów w czasopiśmie naukowych krajowych (w *Kwartalniku Prawa Prywatnego*, *Europejskim Przeglądzie Sądowym*, *Państwie i Prawie*, *ADR Arbitraż i Mediacja*) i zagranicznych (*Annuario del Contratto*, *Czech Yearbook of International Law*, *Journal of Private International Law*, *European Review of Private Law*, *Magyar Jog*) oraz w pracach zbiorowych, a także 2 recenzje (ogłoszone w *Kwartalniku Prawa Prywatnego*). Jedenaście opracowań zostało opublikowanych w językach obcych.

W przewodzie habilitacyjnym zostały złożone trzy recenzje sporządzone przez: prof. dr hab. Jerzego Poczobuta, prof. UŚ dr hab. Macieja Szpunara i prof. dr hab. Andrzeja Mączyńskiego. Wszyscy recenzenci zgodnie podkreślili, że monografia Habilitanta wypełnia lukę w polskiej nauce prawa prywatnego międzynarodowego ze względu na rozszerzający się zakres kolizyjnoprawnej autonomii woli na inne stosunki prawne niż zobowiązania umowne (którym poświęcona była wydana w 1964 r. rozprawa Józefa Skąpskiego „*Autonomia woli w prawie prywatnym międzynarodowym*”). Jest pierwszym w polskiej literaturze (a drugim w europejskim piśmiennictwie) całościowym opracowaniem dotyczącym tej problematyki, mimo że wątki autonomii woli były podejmowane wcześniej na gruncie ujednoczonych norm prawa alimentacyjnego i spadkowego (ale jako fragment rozważań poświęconych szerszej problematyce). W zgodnej ocenie recenzentów monografia M. Czepelaka należy zaliczyć do najważniejszych prac dotyczących prawa prywatnego międzynarodowego w ostatnich latach. Ma walor pionierski w skali międzynarodowej i zasługuje na to, aby po odpowiedniej modyfikacji została ogłoszona w którymś z języków obcych i w ten sposób udostępniona prawnikom zagranicznym.

Należy uznać, że najważniejszym osiągnięciem naukowym Habilitanta w rozumieniu art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy, po uzyskaniu przez niego w dniu 26 czerwca 2006 r. stopnia doktora, jest monografia „*Autonomia woli w prawie prywatnym międzynarodowym Unii Europejskiej*”,

Warszawa 2015. Została ona oparta na szczegółowej analizie rozporządzeń rzymskich (rozporządzeniu Rzym I – dotyczącym prawa właściwego dla zobowiązań umownych, rozporządzeniu Rzym II - dotyczącym prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych, rozporządzeniu Rzym III – dotyczącym prawa właściwego dla rozwodu i separacji), rozporządzenia w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego, projektów rozporządzeń w sprawie prawa właściwego dla stosunków majątkowych między małżonkami i między stronami zarejestrowanych związków partnerskich oraz protokołu haskiego o prawie właściwym dla zobowiązań alimentacyjnych. W monografii Habilitant wykorzystał także obszerną literaturę przedmiotu (jej spis zajmuje 33 strony), w tym liczne opracowania w języku angielskim, francuskim i niemieckim. Habilitant zastosował w monografii metodę indukcyjną, wychodząc od analizy przepisów unijnych dopuszczających kolizyjnoprawny wybór prawa właściwego i inne przejawy autonomii woli, aby następnie przejść do sformułowania cech wyboru prawa właściwego jako czynności prawnej prawa prywatnego międzynarodowego i wreszcie do uzasadnienia głównej tezy, że autonomia woli jest podstawową zasadą unijnego prawa prywatnego międzynarodowego, obok zasady najściślejszego związku, zasady przewidywalności i zasady ochrony strony słabszej. Przyjęte podejście badawcze zdeterminowało konstrukcję monografii, która została podzielona na trzy części: w pierwszej z nich Habilitant dokonał analizy przepisów prawa Unii Europejskiej dotyczących wyboru prawa, w drugiej przeprowadził analizę najważniejszych problemów związanych z wyborem prawa rozumianym jako czynność prawna prawa prywatnego międzynarodowego i w trzeciej zawarł rozważania nad problematyką autonomii woli z punktu widzenia interesów stron, osób trzecich oraz społeczeństwa. Na uwagę zasługują dwa ustalenia Habilitanta. Według pierwszego - doświadczenia prawa unijnego dowodzą braku bezpośredniej zależności między autonomią woli w dotyczących tych samych zagadnień normach merytorycznych i normach kolizyjnych. Ustalenie drugie wykazuje, że na obecnym etapie rozwoju prawa prywatnego międzynarodowego skazane na niepowodzenie są próby tworzenia jednolitej regulacji wyboru prawa, o ile nie ma ona polegać jedynie na wyrażeniu banalnej prawdy, iż wybór prawa jest dopuszczalny tam, gdzie dopuszcza go obowiązujące prawo. Niektóre zawarte w monografii rozważania (np. dotyczące tzw. przepisów koniecznego zastosowania i klauzuli porządku publicznego) mają znaczenie wykraczające poza problematykę autonomii woli. Monografia została napisana poprawnym i precyzyjnym językiem. Habilitant w sposób przejrzysty przedstawia poglądy doktryny i formułuje własne stanowisko. W monografii zostały

wykorzystane różne metody badawcze, wykazując doskonale przygotowanie warsztatowe Autora oraz umiejętność analizy i argumentacji. Monografia stoi na bardzo wysokim poziomie, udowadniając, że Habilitant znakomicie porusza się w problematyce kolizyjnoprawnej.

Na pozostały dorobek naukowy Habilitanta po uzyskaniu stopnia doktora składają się przede wszystkim opracowania z zakresu prawa prywatnego międzynarodowego. Można wyróżnić w nim trzy wątki: publikacje dotyczące unifikacji prawa prywatnego międzynarodowego, dotyczące autonomii woli w prawie prywatnym międzynarodowym oraz dotyczące międzynarodowego prawa zobowiązań. Pierwszy wątek twórczości obejmuje prace poświęcone problematyce źródeł prawa prywatnego międzynarodowego i instrumentom ujednoczenia norm tej gałęzi prawa w skali międzynarodowej. W tym nurcie na pierwszym miejscu wymienić trzeba monografię *„Umowa międzynarodowa jako źródło prawa prywatnego międzynarodowego”* (Warszawa 2008), opartą jest na rozprawie doktorskiej, która w wersji ogłoszonej drukiem została zaktualizowana. Inne prace dotyczące tego wątku stanowią rozwinięcie i zastawanie ustaleń dokonanych w wymienionej rozprawie do konkretnych zagadnień, m.in. związanych z przystąpieniem Polski do konwencji rzymskiej z 1980 r., wprowadzającej w państwach członkowskich UE jednolite normy kolizyjne w dziedzinie zobowiązań umownych. Innym analizowanym przez Habilitanta zagadnieniem było przyznanie Unii Europejskiej kompetencji do regulowania w drodze rozporządzeń problematyki tej gałęzi prawa. Habilitant rozważył je w artykule *„Między Hagą a Brukselą – w poszukiwaniu współczesnej wizji unifikacji prawa prywatnego międzynarodowego”* (ogłoszonym w pracy zbiorowej *„Prace poświęcone pamięci Adama Uruszczyka”*, Prace Instytutu Prawa Własności Intelktualnej UJ 2006, nr 96), w którym ocenił znaczenie tej regulacji dla ujednoczenia prawa prywatnego międzynarodowego i międzynarodowego postępowania cywilnego w państwach unijnych. Ten wątek kontynuował habilitant w później publikowanych artykułach (m.in. w artykule *„Would We Have a European Code of Private International Law?”*, *European Review of Private Law* 2010, vol. 18, nr 4). Drugim wątkiem w działalności naukowej habilitanta jest problematyka autonomii woli i stanowiącego jej przejaw wyboru prawa. Prócz monografii habilitacyjnej, która stanowi podsumowanie badań dr Marcina Czepelaka w tym zakresie, na szczególną uwagę zasługują trzy inne Jego opracowania: artykuł *„Wybór prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych w rozporządzeniu rzymskim II”* (ogłoszony w *Kwartalniku Prawa Prywatnego* 2009, z. 2), artykuł *„Party Autonomy in European Private Law – the Attempt of Evaluation of Current Developments”* (ogłoszony w pracy zbiorowej *„Central and Eastern European Countries after and before the Accession”*, Budapeszt 2011) i artykuł *„Kolizyjnoprawna autonomia woli pięćdziesiąt lat po wydaniu monografii Józefa Skąpskiego”*

(ogłoszony w Kwartalniku Prawa Prywatnego 2014, z. 4). W pierwszym z tych artykułów zawarł rozbudowaną i wnikliwą analizę regulacji unijnych dotyczących wskazania prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych, które nie mają odpowiednika w prawie krajowym. W drugim artykule Habilitant porównał znaczenie autonomii woli w prawie unijnym i krajowym na płaszczyźnie materialnoprawnej i kolizyjnej. W trzecim opracowaniu przypomniał monografię Józefa Skąpskiego, wykazując jej ciągłą aktualność. Trzeci wątek w twórczości Habilitanta poświęcony jest zagadnieniom kolizyjnym prawa zobowiązań. W tym zakresie na pierwsze miejsce wysuwa się monografia *„Międzynarodowe prawo zobowiązań Unii Europejskiej Komentarz do rozporządzeń rzymskich”* (Warszawa 2012). Chociaż pomyślana została jako komentarz do dwóch rozporządzeń unijnych regulujących tę materię, jest jednak komentarzem nietypowym. Habilitant nie objaśnia w nim bowiem treści poszczególnych przepisów każdego z rozporządzeń w kolejności, w jakiej zostały ułożone. Oba rozporządzenia potraktował jako wyraz jednolitej koncepcji normatywnej i w konsekwencji omówił najpierw regulacje wspólne dla materii unormowanej w obu rozporządzeniach, a potem – kwestie charakterystyczne tylko dla każdej z dwóch sfer prawa obligacyjnego. Osobno omówił postanowienia rozporządzeń odnoszące się do instytucji zaliczanych do części ogólnej prawa prywatnego międzynarodowego. Na wysokie walory merytoryczne tej publikacji zwrócił uwagę w swojej recenzji prof. Stanisław Sołtyśński (Kwartalnik Prawa Prywatnego 2014, z. 1, s. 269 i n.). Z innych opracowań poświęconych omawianej problematyce na szczególną uwagę zasługuje artykuł Habilitanta o wpływie nieważności umowy lub niedojsięcia umowy do skutku na właściwość sadu i wybór prawa (ogłoszony w pracy zbiorowej *„Rozprawy z prawa cywilnego, własności intelektualnej i prawa prywatnego międzynarodowego. Księga pamiątkowa dedykowana Profesorowi Bogusławowi Gawlikowi”*, Warszawa 2012) oraz artykuł *„Concurrent Causes of Action in the Rome I and II Regulations”* (ogłoszonym w *Journal of Private International Law* 2011, vol. 7, nr 2). W drugim opracowaniu Habilitant podjął bardzo ważne i trudne problemy związane z międzynarodowym prawem zobowiązań. Przedstawił w nim pogląd, iż problem zbiegu roszczeń podlega rozstrzygnięciu na płaszczyźnie norm merytorycznych, a nie norm kolizyjnych.

W podsumowaniu należy zatem stwierdzić, że pozostały dorobek naukowy dr Marcina Czepelaka – prócz monografii *„Autonomia woli w prawie prywatnym międzynarodowy Unii Europejskiej”* – jest obszerny i niezwykle wartościowy, stanowiąc znaczący wkład przede wszystkim do polskiej nauki prawa prywatnego międzynarodowego. Niemal wszystkie Jego opracowania charakteryzuje pogłębiony, dojrzały warsztat badawczy oraz precyzja sformułowań. Często podejmuje On tematy nowe lub dotąd w polskiej literaturze

nieopracowane. Jego poglądy, postulaty i oceny, jeśli trzeba – krytyczne, są z reguły dobrze przemyślane i należycie uzasadnione.

Za swoje opracowanie „*Międzynarodowe prawo zobowiązań Unii Europejskiej. Komentarz do rozporządzeń rzymskich*”, Warszawa 2012, Habilitant zdobył nagrodę w V edycji konkursu na najbardziej przydatną książkę prawniczą w praktyce postępowań sądowych.

Pan dr Marcin Czepelak po uzyskaniu stopnia doktora był współwykonawcą w międzynarodowym projekcie badawczym „*The New Civil Procedure Law of the UE*” finansowym przez Dyрекcję Generalną Komisji Europejskiej ds. Sprawiedliwości, Wolności i Bezpieczeństwa (JLS/2008/JCIV/AG/1073) oraz głównym wykonawcą w projekcie „*Międzynarodowe prawo zobowiązań Unii Europejskiej*” (N 11002032/1562) finansowanym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego realizowanym w latach 2007 – 2010.

Dr Marcin Czepelak odbył staż w Max-Planck Institut für ausländisches und internationales Privatrecht w Hamburgu w okresie od 3 lipca do 27 września 2007 r. dzięki stypendium przyznanemu przez Max-Planck-Gesellschaft oraz w Lauterpacht Centre for International Law na Uniwersytecie w Cambridge w okresie 24 czerwca 2010 r. do 10 września 2010 r. dzięki stypendium im. Bohdana Winiarskiego przyznanego przez Ambasadę RP w Londynie. Przeprowadził wykłady gościnne na Uniwersytecie w Budapeszcie (w 2009 i w 2010 r.) i na Uniwersytecie w Peczu (w 2013 r.).

Habilitant występował jako referent na 5 krajowych konferencjach naukowych i 5 zagranicznych konferencjach i seminariach naukowych.

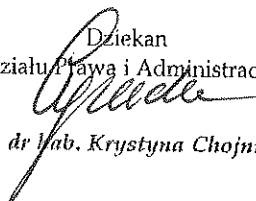
Dr Marcin Czepelak jest członkiem rady naukowej „ELTE Law Journal” oraz komitetu redakcyjnego „Czech Yearbook of International Law”.

Pan dr Marcin Czepelak wykonywał jako członek zespołu ekspertów opinie na zlecenie Kancelarii Sejmu w sprawie projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiej i Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego (COM 2009/154) i projektu zmiany kodeksu postępowania cywilnego (druk sejmowy nr 949 z 9 września 2008 r.). Był też ekspertem Komisji Europejskiej (zespołu PRM III przygotowującego projekt rozporządzenia w sprawie prawa właściwego dla stosunków majątkowych małżeńskich) oraz ekspertem Ministerstwa Sprawiedliwości RP w związku z nowelizacją rozporządzenia nr 44/2001 o jurysdykcji oraz uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych.

Habilitant prowadzi wykłady specjalizacyjne na Wydziale Prawa i Administracji UJ: na studiach prawniczych – z międzynarodowego prawa spadkowego (2014 r.), z prawa

wekslowego i czekowego (na studiach niestacjonarnych od 2007 r., zaś na studiach stacjonarnych w roku akademickim 2014/15), z prawa międzynarodowego prywatnego (na studiach niestacjonarnych w roku akademickim 2012/13); na kierunku prawo własności intelektualnej i nowych mediów – z podstaw prawa prywatnego międzynarodowego (od 2014 r.); na kierunku administracja – z prawa papierów wartościowych (w latach 2007 – 2012) i prawa umów międzynarodowych (w latach 2007 – 2012). Ponadto od 2008 r. Habilitant prowadzi ćwiczenia z prawa prywatnego międzynarodowego oraz od 2006 r. z prawa wekslowego i czekowego.

Biorąc pod uwagę ocenę dorobku naukowego dr Marcina Czepelaka i Jego wkład w rozwój nauki prawa w szczególności prawa prywatnego międzynarodowego, podjęcie przez Radę Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego uchwały o nadaniu dr Marcinowi Czepelakowi stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych w dyscyplinie prawo – ze specjalnością prawo prywatne międzynarodowe jest w pełni uzasadnione.

Dziekan
Wydziału Prawa i Administracji UJ

Prof. dr hab. Krystyna Chojnicka